

Beschermingsplan Akkerplanten

Korensla (*Arnoseris minima*)

Beschrijving

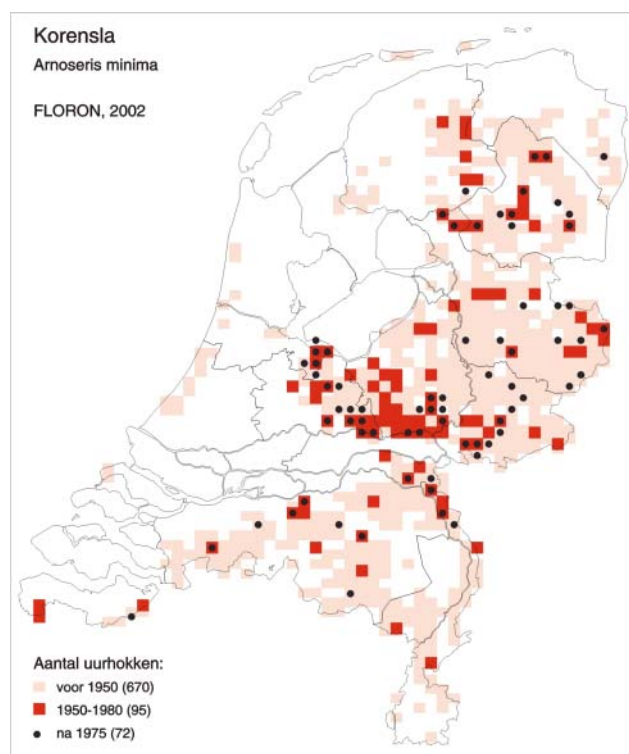
Korensla is een lage tot zeer lage (6-30 cm) éénjarige plant, die meestal in het najaar ontkiemt en bloeit van juli tot september. De plant heeft een penwortel en een rozet. De vaak talrijke bloemstengels zijn alleen in de bovenste helft vertakt. Het duidelijkste kenmerk van Korensla is de stengel, die naar boven toe sterk opgeblazen is. Tijdens en na de bloei kleurt het onderste deel van de stengel bruinrood.

Groeiplaats

Korensla is een plant van wintergraanakkers op kalk- en leemarme zandgrond. Ze is kenmerkend voor oude bouwgronden op zand, in nieuwe ontginningen en op klei- en veengrond laat ze verstek gaan. In Nederland is ze vrijwel geheel aan akkers gebonden. Tot aan de Tweede Wereldoorlog was Korensla één van de meest karakteristieke en algemene soorten van winterroggeakkers op kalkarme, zure zandgrond. Planten waarmee Korensla vaak voorkwam zijn onder andere Bleekgele hennepnetel, Kleine leeuwenklauw, Slofhak en Eenjarige hardbloem.

Verspreiding in Nederland

Van oudsher is Korensla in Nederland vrijwel beperkt tot de hogere zandgronden. Tot de Tweede Wereldoorlog was ze daar een algemene verschijning. Haar areaal gaf precies de hogere zandgronden weer. Tegenwoordig komt Korensla nog maar heel beperkt voor, het meest in het midden van het land. In de omgeving van Nijmegen komt Korensla plaatselijk nog voor in moestuinen en rozenperken. De soort is sinds de eerste helft van de vorige eeuw enorm hard achteruitgegaan. Tot 1950 kwam Korensla in 670 uurhokken (5x5 km)

Saxifraga/Jan Buys

voor, sinds 1975 is ze nog maar in 80 uurhokken gevonden. Dat is een achteruitgang van bijna 90 %. Op kilometerhokniveau is de achteruitgang nog dramatischer, van meer dan 3500 kilometerhokken voor 1950 tot slechts 72 na 1975.

Bedreigingen

Korensla is gebonden aan langdurige roggebouw op een perceel, veelvuldige vruchtwisseling verdraagt ze niet. Daarnaast heeft de invoering van kunstmest een sterk negatief effect gehad. Korensla is grotendeels al voor de jaren vijftig van de vorige eeuw verdwenen, de grootschalige chemische onkruidbestrijding en de maïsteelt zijn dus niet de oorzaken van de verdwijning van de soort geweest. Inmiddels zorgen deze factoren er wel voor dat kansen op de terugkeer van Korensla nihil zijn geworden.

Beschermingsmaatregelen

Gezien het vroegere voorkomen van de soort zijn in principe alle zandgronden in Nederland geschikt om Korensla weer terug te krijgen. In de huidige graanakkers vindt Korensla echter geen plaats meer. Voor deze soort is continuïteit in de verbouw van winterrogge van levensbelang. Daarin lijkt zij op de Roggelelie. Daarnaast moet het bemestingsniveau niet te hoog zijn en moet chemische onkruidbestrijding achterwege worden gelaten. In principe zijn voor Korensla geen akkerreservaten nodig, een aangepast randenbeheer biedt voor deze soort waarschijnlijk al voldoende mogelijkheden.

Beschermingsplan Akkerplanten

Korensla (*Arnoseris minima*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

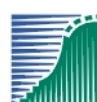
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit